

A Lipótváros keresztény tényezői tiltakoznak a dunaparti villamosok kitelepítése ellen

A kerületeket ritkán kérdezik meg afelől, hogy mit szeretnének, mit akarnak, mi a kívánságuk, mi fáj nekik. *Angyal föld* és *Óbuda* után az *Uj Magyarság* most folytatja a kerületekkel megkezdett sorozatos ankétját és ezúttal a Lipótváros legtekintélyesebb keresztény szervezeteihez fordult, hogy feltárhassuk azokat a panaszokat és kívánságokat, amelyek ezt a hatalmas és kitűnően megszervezett, élénkéletű kerületet érdeklik. Már most előre jelezzük, hogy e városrészhez csatlakozó és elhanyagolt *Tripolisznak külön fejezetet fogunk szentelni*. Egyelőre a belső Lipótváros hangját és észrevételeit akartuk megismerni és körútunk alatt súlyt vetettünk arra, hogy a kerület vezetői és irányítói kifejthessék előttünk a maguk különleges kerületi érdekeiket és felfogásukat. Megkérdeztük Nagy László dr.-t, a kerület egyik legagilisabb tényezőjét, érdeklődtünk *Antalfy Géza, Battlay Imre, Csik László dr.* tevékenysége iránt, amelyet a kerületért folytatnak, felöleltük *Lázár Ferenc dr.* eredményes akcióit és meg kell állapítanunk, hogy a kerületnek egyik rokonszenves patrónusa, *Liber Endre* alpolgármester, aki a Lipótvárosban lakik. Támogat minden életrevaló gondolatot. Hasonló energiával és lelkesedéssel dolgoznak

a Lipótvárosért a műszaki tényezők is.

A keresztény politika szempontjából ez a kerület mérhetetlen akadályokkal kell, hogy megküzdjön, veszélyes helyzetük közzismert. De erejükét és tevékenységük reális voltát kitűnően bizonyítja az a körülmény, hogy a kerületben egyszerre két kitűnően kiépített kaszinót is tartanak fenn, a belső Lipótvárosban *Lázár Ferenc* áll élén ennek a tekintélyes alakulatnak, a külső Lipótvárosban pedig *Tormay Géza*, ő irányítja ennek a keresztény végvárnak minden akcióját. Erősen résztvesznek a közérdekű munkában a keresztény magyar asszonyok pártszövetségének tagjai. Kitűnően szerkesztett havi folyóiratot tartanak fenn, amelyet mint tagértesítőt jelentetnek meg s ebben mindenről informálják az összes szervezeteket valamennyi aktuális ügyről.

Az ő kerületükben van a legnagyobb népház, a Vág-utcában, amelyet még *Hamvay Sándor* előjáró alapított. Szociális szakosztályaik mintaszerűen működnek, valamennyi szervezetüket áthatja az irredenta gondolat, irodalmi és képzőművészeti mozgalmakban nincs hiány, dicséretes eredménnyel tartják fenn az összeköttetést és folytatják az együttműködést az egyházi szervezetekkel.

eredményeket is értek el, a kerületi előjáró 2000 pengő pénzbírsággal sújtotta az államot a rendetlen laktanya miatt, úgyhogy a honvédelmi kormány kénytelen volt a laktanyát a város színvonalához igazítani.

Az új hid új lendületet jelent a Lipótvárosban

Harmadik nagy ügye a mai Lipótvárosnak, az új hid kérdése, amelyik a külső részeket fogja összekötni Budával. Mi lesz az ottani telkekkel? Különben is szerintünk nagyon sok a leszerelt gyári telek, ezeket mind vagy szerezzék meg a főváros, vagy kényszerítse a tulajdonosokat, hogy oda többé ne építsenek füstölő gyárakat, vagy bűzös üzemeket. Ezeket a kellemetlen vállalatokat mind ki akarják szorítani a Lipótváros területéről, tekintettel a kerület rohamos modernizálására. Érvelnek azzal is, hogy a gyárak füstje megmérgezi egész Budapest levegőjét, tehát a közület e gyártelepítési akcióban nekik is segédkezet kell, hogy nyújtson.

Közben állandóan visszatérnek a hídkérdésre, már most is látják a telkek értékének rohamos növekedését és a spekuláció vakmerő előretörését. Ahol most fatelepek terpeszkednek és ócskavasak rozsdásodnak a Lipótvárosban, ott mindenütt paloták nőnek ki majd a földből, ha új hid lesz. A hidhoz tehát feltétlenül ragaszkodnak, mert ez adja meg a városrész fejlődésének a végső lendületet.

Viszont arra is fel akarják hívni a lipótvárosiak a közhatalmi tényezők figyelmét, hogy az újonnan épült Pozsonyi-úti Tátra-utcai, Hollán-utcai, Pannónia-utcai, Sziget-utcai és Felka-utcai óriási modern bérpalotákban hajmeresztően drága a lakbér. Rámutatnak arra, hogy ezeket a lakbéreket középosztálybeli alig tudja megfizetni. Az ős lipótvárosiak nem is tudják ezeket az új lakásokat kivenni, ellenben, megállapításuk szerint, a Rombach-utca, Holló-utca, Wesseléni-utca, Klauzál-utca és a belső Erzsébetváros felől áradásszerűen telepednek ki a Lipótváros modern és drága házaiba az emberek s ezt az áradást az ős-lipótvárosiak nem nézik valami vidám szemmel. Nem tetszik nekik a szaporulat.

Szeretnének tehát egészen új lakáspolitikát és építési politikát kezdeményezni.

Minden iskola tulzsúfolt

Ami legelőször kifakad a lipótvárosiakból, mint panasz, az elsősorban a lipótvárosi iskolák túlzásfoltosságára vonatkozik. Kiemelik, hogy valamennyi iskolájuk szép, gyönyörű, majdnem mindet modernnek lehet mondani, azonban állítják és bizonyítják, hogy például a Szemere-utcában lehetetlen állapotok uralkodnak az iskolában. Egy épületbe szorították össze a leánygimnáziumot, a leánypolgárit és az elemi iskolát. A szülők elárasztják kifogásokkal és panaszokkal a keresztény szervezeteket, elmondják, hogy a túlzásfoltosság miatt meghal minden egészségügyi intézkedés az iskolákban, a tízperces szünetekre nem tudják kiengedni az elemi iskolát, mert ugyanakkor előadás folyik a polgáriban és a gyerekek lármája tönkreteszi a tanulást. A Szent István-téren a plébánia foglal el nagy részt az iskola épületéből, a Sziget-utcában az elemiiskola épületében benn van a női ipariskola is. A Pannónia-utcai elemiiskola épületébe pedig a polgári iskolát kényszerítették bele. Egyetlen önálló iskolájuk van, a Hon-

véd-utcai polgáriiskola, ahol nincs más tanintézet. Minden épület tágas, de mind túl népes és túlzásfolt.

A második izgató problémája a mai Lipótvárosnak a *dunaparti villamos kitelepítésének kérdése*. Egész egyszerűen halani sem akarnak arról, hogy a Dunaparttól eltűntessék a mai villamosközlekedést. Kijelentik, hogy nekik erre a közlekedési eszközre szükségük van. Hangsúlyozzák, hogy ezek a vonalak kötik össze a Margit-híd környékét a Kálvin-térrel és nem hajlandók lemondani a villamosközlekedés előnyeiről azok miatt a szépészeti és idegenforgalmi érdekek miatt, amelyekért fel akarják áldozni a dunaparti villamosokat. Vitatják, hogy a kitelepítés óriási költségbe kerül, különösen sok pénzt emészt meg a Dunakorzó kiszélesítése a Dunapartig és ettől a kiszélesítéstől ők féltik a Dunapart mai intimitását. Rajzokban és képekben mutatják be, hogyha a Dunaparton támfalat építenek, ez a támfal elveszi a vízről a kilátást. A Dunától nézve, egyszerűen rémes lesz.

Nem kell a dzsesszbend a Dunaparton...

— Legalább kilenc és fél méter magas támfalat kell itt építeni, — mondják, — hogy elérjük az árvízmagasságot. Mert 1883-ban az árvíz majdnem kilenc méter magas volt, tehát egy fél méterrel magasabb fal kell, hogy megvédje az esetleges új Dunakorzót. Semmiféle perspektíva nem marad akkor a Dunakorzó felé, mert a fal mindent eltakar. Márpedig ezt a vízjogi törvényt be kell tartani.

Élesen szembeszállnak a dunaparti szállodáknak azzal az igényével, hogy több helyet adjanak nekik, vendégeik számára. Bebizonyítják, hogy van elég hely a kávéházak vendégeinek. Számszerűleg igazolják, hogy a dunaparti villamosok évenként

hétmillió utast szállítanak, tehát naponta, mintegy húszezer embert. Ha ez az utaslétszám kiesik, nagy kérdés: gondolkodott-e azon a Beszkárt, hogy rentábilis-e ez? Nekik elég szép a Dunakorzó úgy, ahogy ma van és egyenesen modern, jász-bendes tinglitangli győzelmét látnák abban, hogyha a főváros a budapesti bentlakók érdekeinek mellőzésével nyári szórakozóhellyé alakítaná át a nyári Dunakorzó megnagyobbított területét. A lipótvárosiak nem hajlandók arra, hogy a néhány meleg nyári hónap idegenforgalma és a sok dologtalan korzózó kedvéért odaadja zsákmányul a maga egyik fő közlekedési vonalát.

... De vigyék el onnan a hordóraktárakat

Ellenben a lipótvárosiaknak is van számtalan követelésük a Dunapart rendezése tekintetében. Először is nyomatékosan kérik és szorgalmazzák, hogy a csúf raktárházakat vigyék el onnan, szabadítsák meg a Dunakorzót a különböző hordóraktáraktól, telepítsék ki onnan egészen a teherforgalmat, szüntessék meg a füstokádást és egyedül a személyhajó-forgalmat hajlandók megtérni a korzó területén. Mint fájdalmas városrészi sérülést említik

fel azokat az ócskavasterületeket, amelyek a Falk Miksa-utcát, a Markó-utcát elrúttítják és felhozzák, hogy a külső Lipótvárosban már régen betiltották a düledező kerítéssel körülvett telkeket, ellenben a belső Lipótvárosban még mindig tűrik őket. Szenvedélyesen követelik, hogy alakítsák át ezeket az ócskavasas kerteket parkokká vagy tennispályákká. Még az állammal is hajlandók szembeszállni, mint ahogyan az egyik laktanya rendbehozatala körül már